

Digital kompetens i skolan formar framtidens möjligheter

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Förord: Den digitala kompetensen är avgörande för framtidens arbetsmarknad.....	3
Sammanfattning av rapporten	4
1. Sverige vill vara bäst i världen	6
Vad menas med digital kompetens?	6
Digital kompetens börjar i grundskolan	6
2. Skolan lär inte ut rätt färdigheter	7
Sverige tappar digital mark	7
Fyra av tio elever når inte grundläggande digitala färdigheter	7
3. En avgörande kompetens för Sverige	8
Företagen behöver medarbetare med digitala färdigheter	8
En demokratisk och samhällsbärande förmåga	8
4. Lärarnas kompetensutveckling viktig för att rusta eleverna	9
Digitala möjligheter med rätt stöd	9
Lärarna vill, men saknar tid och stöd	10
5. Rekommendation	11
Ett konsekvent politiskt ledarskap	12
Fokus på likvärdighet	12
Kontinuerlig kompetensutveckling för lärarna.....	13
6. Caseartiklar	14
<i>"Pandemin visade att vi hade gjort rätt"</i>	15
<i>"Hur ska eleverna få digitala färdigheter om inte i skolan?"</i>	17
<i>"Digital kompetens är vår tids läsning, skrivning och räkning"</i>	19
<i>"Lärare ska tryggt kunna välja de verktyg som skapar mest nytta i stunden"</i>	21

Förord

Den digitala kompetensen är avgörande för framtidens arbetsmarknad

Sverige är en paradox när det gäller digitalisering. Trots att vi är ett av världens mest digitaliserade länder och har höga förväntningar på teknikutvecklingen, går elever ut grundskolan med svaga digitala färdigheter. Om Sverige ska dra nytta av digitaliseringen och fortsätta vara platsen där nästa generations techföretag startas, växer och tar sig ut i världen, behöver vi säkerställa att kommande generationer har de kunskaper och färdigheter som efterfrågas på arbetsmarknaden och i samhället. Grunden för den här kompetensen läggs i grundskolan.

Unga i Sverige i dag växer upp i ett digitalt samhälle. Det ger dem digital vana men det innebär inte per automatik att de utvecklar de färdigheter som behövs för att värdera information, tolka algoritmer och agera medvetet i det digitala landskapet. Här har samhället ett stort ansvar. Ett modernt utbildningssystem ger eleverna kunskap om hur digitalisering fungerar, påverkar och formar samhället samt färdigheter att kunna använda digitala verktyg för att undersöka, analysera och lösa problem. Det senaste årets

politiska fokus på skärmar i skolan har skapat osäkerhet i ett läge när det skolan framför allt behöver är tydlighet och vägledning. Att och hur skolan lägger grunden för medborgarnas digitala kompetens genom hela utbildningssystemet kommer att påverka hur väl Sverige lyckas som samhälle, ekonomi och innovationsnation framåt.

Utöver fakta och statistik innehåller rapporten fyra caseartiklar om skolor och huvudmän som på olika sätt lyckats ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Exempelen visar hur ett genomtänkt arbete med digitala verktyg och AI, från förvaltningsnivå till klassrum, kan stärka undervisningen och ge eleverna de digitala färdigheter som samhället och arbetsmarknaden kräver.

Sverige har länge haft höga förväntningar på digitalisering. Vi måste matcha det med strategisk styrning och handling, genom hela utbildningskedjan. Digital kompetens och AI-kompetens i skolan måste vara en del av agendan. Det kräver politiskt ledarskap, tydlig vägledning och uthållighet.

TechSveriges IT-kompetensråd

Anders Barnå, CEO, Unicus Sverige AB

Anna Gulliksen, Global Head of Talent Acquisition and Employer Brand, Tieto

Anna Gunlycke, Global Head of People & Talent Growth, WirelessCar

Anna Strandell, Skolspecialist, Dustin

Beatrice Silow, vd, Columbus Sverige samt ordförande IT-kompetensrådet, TechSverige

Lisa Eklöf, CHRO, Atea Sverige AB

Carl-Johan Hamilton, Grundare, Ants samt styrelseledamot TechSverige

Evelina Pärnerud, CSR Manager - Social Impact Programs, IBM

Iselin Paulsen, PR Director, Radar Group

Lena Miranda, vd, Linköping Science Park

Michael Westerberg, Affärsområdeschef, Software Informationsteknik Sverige AB

Nima Astanehdost, Managing Director, Randstad

Ola Svedin, vd, OpenTech

Yashar Moradbakhti, vd Lingio samt styrelseledamot TechSverige

Ana Andric, näringspolitisk expert TechSverige

Pia Högset, näringspolitisk expert, TechSverige

Februari 2026

Sammanfattning av rapporten

Sverige vill vara världsledande i att använda digitaliseringens möjligheter, men den digitala kompetensen bland medborgarna följer inte med. Fyra av tio elever i årskurs 8 saknar grundläggande kompetens och skillnaderna följer tydliga socioekonomiska mönster, visar den internationella undersökningen ICILS. Samtidigt minskar den digitala kompetensen i befolkningen som helhet.

Konsekvenserna av detta är betydande. Bristande digitala färdigheter riskerar att skapa ett växande utanförskap och bromsa både arbetslivets och samhällets digitala omställning. Det drabbar såväl svensk innovationsförmåga som konkurrenskraft.

Digital kompetens är avgörande för att klara den gröna och tekniska omställningen, vilket bland andra OECD betonar. World Economic Forum lyfter samtidigt att AI, dataanalys, kritiskt tänkande och kreativ problemlösning är de kompetenser som snabbast växer i betydelse på arbetsmarknaden globalt. Svenska företag, inte minst inom industrin och tech, rapporterar att bristen på digital kompetens redan är ett av de största hindren för tillväxt.

För att Sverige ska kunna vända utvecklingen behövs ett nationellt krafttag. Utan ett kraftfullt och långsiktigt åtagande riskerar vi att tappa vår historiska tätposition. Digital kompetens är en förutsättning för framtiden.

TechSverige efterlyser:

- **Ta fram en nationell strategi för digitaliseringen i skolan:** Regeringen bör ta fram en långsiktig strategi för hur grundskolan ska förhålla sig till digitalisering och AI. Strategin ska ge en tydlig målbild för hur digitala verktyg, infrastruktur och läromedel ska användas för att stärka elevernas lärande. En nationell strategi skapar kontinuitet, minskar osäkerheten och ger skolor stabila förutsättningar för att utveckla undervisningen i takt med den tekniska utvecklingen.
- **Behåll digital kompetens som ett tvärgående mål i läroplanerna:** Digital kompetens är en tvärgående förmåga, vilket behöver återspeglas i kommande läroplaner och kursplaner. Det behövs tydliga och ämnesspecifika mål för digital kompetens, inklusive AI, informationssäkerhet och programmering som rustar elever för framtiden, vilket är ett alltmer digitalt samhälle och en framtida arbetsmarknad som förutsätter digital kompetens, inbegripet AI-kompetens.
- **Initiera ett nationellt digitalt kompetenslyft för lärare:** Staten bör initiera ett återkommande nationellt kompetenslyft som säkerställer att alla lärare får fortbildning i digital kompetens och användning av AI i undervisningen. Ett sådant kompetenslyft ska ge lärare pedagogiska och tekniska färdigheter, med fokus på klassrumsnära arbetssätt och trygg, etisk och effektiv användning av digitala verktyg. Vidare bör AI-litteracitet ingå i lärarutbildningen. Andra länder investerar redan i riktade AI-utbildningar för lärare. Sverige behöver göra detsamma.

"Alla ska vara digitalt inkluderade, vilket innefattar att alla ska ha möjlighet att skaffa sig grundläggande digitala färdigheter."

Sveriges digitaliseringsstrategi 2025-2030

Sverige vill vara bäst i världen

Sverige har höga ambitioner för utveckling och användning av ny teknik. Redan 2011 beslutade riksdagen att Sverige skulle bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.¹ Det förutsätter att medborgarna har tillräckliga kunskaper och färdigheter för att förstå och använda tekniken.

Digital kompetens är också ett av fem strategiska mål i *Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030*, som presenterades våren 2025.² Fram till 2030 ska Sverige stärka bas-, bredd- och spetskompetensen i hela befolkningen. Det ska öka den digitala inkluderingen, främja användningen av ny teknik i arbetslivet och stärka innovationsförmågan och konkurrenskraften hos svenska företag.³ Digitalisering, AI och nya tekniker lyfts även i regeringens STEM-strategi. God tillgång till arbetskraft med rätt kompetens är en förutsättning för att vi som nation ska fortsätta att expandera och leda den globala omställningen.⁴

Vad menas med digital kompetens?

Digital kompetens handlar om "säker, kritisk och ansvarsfull användning av och engagemang i digital teknik för lärande, på arbetsplatsen och för deltagande i samhället", enligt EU:s ramverk DigComp.⁵ Ramverket beskriver digital kompetens som en kombination av kunskaper, färdigheter och attityder och delas in i fem områden: informations- och datakunskap, kommunikation och samarbete, skapande av digitalt innehåll, säkerhet och problemlösning.

I Sverige har Skolverket översatt det till kunskap om digitaliseringens påverkan på samhället, förmågan att agera kritiskt och ansvarsfullt samt färdigheten att lösa problem och omsätta idéer med hjälp av digitala verktyg och medier.⁶

"Avsaknad av digital baskompetens kan leda till ett ofrivilligt digitalt utanförskap."

Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030

Digital kompetens börjar i grundskolan

Eftersom så mycket av ungas liv tillbringas på digitala plattformar tror många att digital kompetens kommer av sig själv. Men digital vana är inte detsamma som digital kompetens. Bara för att en ung person kan scrolla, posta, dela och reagera innebär det inte en förståelse för mekanismerna bakom eller en förmåga att värdera information, tolka algoritmer och agera medvetet i ett digitalt landskap. För att utveckla dessa färdigheter krävs handledning, reflektion och undervisning.

1 Regeringen (2011), Prop. 2011/12:1 utg.omr. 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87

2 Regeringen (2025a), Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030, <https://www.regeringen.se/contentassets/fe3e296228fb-474f803a986ae3842b4c/sveriges-digitaliseringsstrategi-20252030.pdf>

3 Regeringen (2025a), Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030, <https://www.regeringen.se/contentassets/fe3e296228fb-474f803a986ae3842b4c/sveriges-digitaliseringsstrategi-20252030.pdf>

4 Regeringen (2025b), En STEM-strategi för Sverige, <https://www.regeringen.se/contentassets/074ae44c1f0846ceb845c9aa62848114/en-stem-strategi-for-sverige.pdf>

5 EU-kommissionen. (2025a), "En ram för digital kompetens bland medborgarna", https://joint-research-centre.ec.europa.eu/projects-and-activities/education-and-training/digital-transformation-education/digital-competence-framework-citizens-digcomp_en

6 Skolverket (2025a), "Fyra aspekter av digital kompetens", <https://www.skolverket.se/kompetensutveckling/stod-i-arbetet/fyra-aspekter-av-digital-kompetens>

Skolan lär inte ut rätt färdigheter

För att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter krävs insatser från tidig ålder och genom hela utbildningssystemet. Skolan är den enda institution som kan rusta alla barn och bromsa ett växande digitalt utanförskap. Flera studier visar dock att utvecklingen går åt fel håll. Många elever lämnar den svenska grundskolan utan tillräckliga digitala färdigheter.

Sverige tappar digital mark

Sedan EU:s digitala strategi lanserades 2022 har medborgarnas digitala kompetens och medlemsländernas arbete utvärderats vid två tillfällen. Båda rapporterna visar att Sverige, trots ett digitalt försprång och högt satta mål, inte rör sig i rätt riktning.

Utvärderingen 2023 visade att 67 procent av befolkningen hade grundläggande digitala färdigheter.⁷ Två år senare hade andelen sjunkit till 66 procent.⁸ Det är långt under målet på 80 procent till 2030. I utvärderingen 2025 redovisades resultaten även utifrån åldersgrupper. Det visade sig att de yngsta, 16–24 år, uppvisade lägre digital kompetens än samtliga grupper upp till 45–54 år.

Fyra av tio elever når inte grundläggande digitala färdigheter

ICILS, som är den största internationella studien av barns digitala kompetens, visar att svenska elever inte når upp till en tillräckligt hög nivå.⁹ När den senaste undersökningen presenterades 2024 framgick att svenska elever i årskurs 8 presterar på ungefär samma nivå som genomsnittet bland EU- och OECD-länder, men med stor spridning mellan eleverna.

Fyra av tio svenska elever i årskurs 8 ligger under den grundläggande nivån i dator- och informationskunnet.¹⁰ Det innebär att barnen har svårt att självständigt söka, tolka och värdera digital information.

Skolverket, som ansvarar för genomförandet av ICILS i Sverige, konstaterade att resultaten punkterar myten om att unga som växer upp i en digital miljö med god tillgång på enheter, såsom datorer och mobiltelefoner automatiskt utvecklar digitala färdigheter.¹¹

Skillnaderna mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund är stora, enligt ICILS. Elever med välutbildade vårdnadshavare, hög yrkesstatus och tillgång till böcker och digitala resurser i hemmet presterar genomgående bättre än elever som inte har det. Den bristande likvärdigheten i skolan omfattar således numera också digital kompetens.

FAKTA

Detta mäter ICILS

Studien mäter två delar av digital kompetens: dator- och informationskunnet (att kunna använda datorer för att samla in, värdera, hantera och kommunicera digital information) och datalogiskt tänkande (problemlösning och programmering). Svenska elever ligger på ungefär EU/OECD-snittet i båda delarna. Danmark presterar bäst i Norden, medan Finland och Norge ligger på nivå med eller något över Sverige.

7, 8 EU-kommissionen (2025b), Shaping Europe's digital future, DESI indicators, https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2025&indicator=desi_dsk_bab&breakdown=y55_64&unit=pc_ind&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE

9 International Computer and Information Literacy Study (ICILS) genomförs av IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) med stöd från programmet Erasmus+ inom Europeiska unionen. Studien omfattar cirka 133 000 elever samt tillhörande lärare, rektorer och it-samordnare i 34 länder. År 2023 deltog omkring 3 400 elever från cirka 150 skolor i Sverige.

10 Skolverket (2024), ICILS 2023, <https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/rapporter/2024/icils-2023>

11 Skolverket (2024), ICILS 2023, <https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/rapporter/2024/icils-2023>

En avgörande kompetens för Sverige

I arbetslivet är **digitala färdigheter** en nyckelkompetens. I allt fler yrkesroller krävs dessutom förmågan att tolka och hantera data, använda digitala analysverktyg och samspele med AI-system.

I rapporten **Skills Outlook 2023** framhåller OECD att den digitala och gröna omställningen kräver nya kompetenser och att förmågan att använda digital teknik, hantera information och anpassa sig är avgörande för både individer och samhällen.¹² World Economic Forum konstaterar i rapporten *The Future of Jobs Report 2025* att arbetsgivare runt om i världen efterfrågar tekniska färdigheter inom AI och big data, men också färdigheter som kreativitet och kritiskt tänkande.¹³

Företagen behöver medarbetare med digitala färdigheter

Situationen är densamma i Sverige. Svensk ekonomi är beroende av teknikintensiva branscher och ett snabbt växande digitalt ekosystem. För att detta ekosystem ska fortsätta utvecklas behövs en arbetskraft som inte bara följer den tekniska utvecklingen, utan driver den framåt.

I **TechSveriges rapport Kompetensbehoven inom tech (2024)** framgår tydligt att digital kompetens efterfrågas på hela arbetsmarknaden. Behovet av digital spetskompetens, exempelvis inom AI, cybersäkerhet, dataanalys och mjukvaruutveckling, ökar snabbt. TechSverige bedömer att Sverige fram till år 2028 behöver ett årligt tillskott av omkring 18 000 med techkompetens i Sverige.¹⁴

Almega framhåller i rapporten *Generativ AI i tjänstesektorn (2025)* att AI ställer nya krav. För att företag ska kunna dra nytta av tekniken krävs satsningar på digital kompetens, AI-förståelse och livslångt lärande.¹⁵

Teknikföretagen betonar i rapporten *Uppkopplad industri – så digitaliseras svenska teknikföretag (2024)* att bristen på digital kompetens är ett av de största hindren för industrins utveckling.¹⁶

En demokratisk och samhällsbärande förmåga

Betydelsen av digital kompetens sträcker sig även bortom arbetslivet. Det är grundförutsättning för demokratisk delaktighet i ett samhälle

"78 procent av européerna anser att digitala färdigheter bör få samma uppmärksamhet i skolan som läsning, matematik och naturvetenskap."

EU-kommissionens Eurobarometer, december 2025

där allt fler offentliga tjänster är digitala och det blir allt viktigare att kunna värdera och tolka information på nätet.

Den som saknar digital kompetens i dag riskerar att inte kunna agera på samma demokratiska villkor som andra. Det leder till ett växande digitalt utanförskap inte bara i arbetslivet, utan även i samhällsdebatten och i den demokratiska gemenskapen.

12 OECD (2023), OECD Skills Outlook 2023, https://www.oecd.org/en/publications/oecd-skills-outlook-2023_27452f29-en.html

13 WEF (2025), The Future of Jobs Report 2025, <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2025/>

14 TechSverige (2024), Kompetensbehoven inom tech, <https://techsverige.se/app/uploads/2024/02/TECHSVERIGE-RAPPORT-KOMPETENSBEHOVEN-INOM-TECH-ONLINE-VERSION.pdf>

15 Almega (2025), Generativ AI i tjänstesektorn, <https://www.almega.se/2025/01/rapport-generativ-ai-i-tjanstesektorn/>

16 Teknikföretagen (2024), Uppkopplad industri – så digitaliseras svenska teknikföretag, <https://www.teknikforetagen.se/globalassets/rapporter--publikationer/digitalisering/uppkopplad-industri---sa-digitaliseras-svenska-teknikforetag-final.pdf>

Lärarnas kompetensutveckling viktig för att rusta eleverna

Precis som läraren är avgörande för att barn lär sig läsa, skriva och räkna, är lärarens digitala kompetens helt avgörande för elevernas digitala färdigheter. OECD konstaterade i en rapport i maj 2025 att lärare spelar en avgörande roll för elevernas utbildningsresultat i allt mer digitala lärmiljöer.¹⁷ UNESCO framhåller i sina globala riktlinjer hur generativ AI bör användas i utbildning och forskning att elever redan i de tidiga skolåren behöver grundläggande förståelse för hur AI fungerar och att lärarna är viktiga för att nå detta mål.¹⁸

Den svenska läroplanen för grundskolan slår fast att elever ska kunna "orientera sig och agera i en komplex verklighet präglad av stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt" och att de måste kunna granska information kritiskt.¹⁹ När Internetstiftelsen frågade föräldrar vad som är viktigast att skolan lär ut inom digital kompetens svarade de flesta också just källkritik. Samtidigt var detta en av de förmågor som flest ansåg saknas i undervisningen.²⁰ Som undersökningarna från ICILS visar får långtifrån alla elever med sig nödvändiga färdigheter.

Digitala möjligheter med rätt stöd

En lärare som behärskar digitala verktyg och använder dem medvetet ger eleverna kunskaper de behöver både i skolan och i vardagen. Det handlar om att utveckla datalogiskt tänkande, förklara hur AI fungerar och träna praktisk källkritik.

Det finns gott om studier som visar att läraren dessutom kan utveckla undervisningen med hjälp av digitala verktyg. Forskaren Johanna Öberg visade i sin avhandling 2024 att digitala resurser kan vara en stor tillgång i skolan och öka elevers lärande och delaktighet.²¹ Karin Ollinen och Jens Ideland drog en liknande slutsats i en treårig studie för Malmö stad 2020–2023. I de fokusgruppsintervjuer som gjordes framgick bland annat att lärarna i grundskolan anser att digitala verktyg kan främja inkluderande och tillgängliga lärmiljöer.²²

Dessa forskningsresultat bekräftas av en undersökning bland grundskolelärare som Novus gjorde våren 2025. I den uppgav 72 procent av lärarna att digitala lärresurser gör undervisningen mer flexibel och tillgänglig, 54 procent att de ökar elevernas motivation och 48 procent att de stödjer individualiserat lärande.²³

17 OECD (2025), Preparing teachers for digital education, https://www.oecd.org/en/publications/preparing-teachers-for-digital-education_af442d7a-en.html

18 UNESCO (2023), Guidance for generative AI in education and research, <https://www.unesco.org/en/articles/guidance-generative-ai-education-and-research>

19 Skolverket (2025b), "Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet", <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

20 Internetstiftelsen (2024), Barnen och internet 2024, <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/barnen-och-internet-2024/digital-kompetens-i-skolundervisningen/>

21 Öberg, Johanna (2024), Digitala resursers påverkan på delaktighet i lärmiljöer, <https://www.su.se/forskning/nyheter-forskning/digitala-verktyg-fr%C3%A4mjar-elevers-delaktighet-och-l%C3%A4rande-1.740960>

22 Malmö stad (2023), Digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande, <https://pedagog.malmo.se/app/uploads/2023/12/Rapport-Digitaliseringens-paverkan-pa-undervisning-och-larande.pdf>

23 Novus (2025), Lärares IT-kompetens. Resultatet bygger på en enkätundersökning bland 502 grundskolelärare i Sverige. Undersökningen genomfördes under perioden 19 mars–4 april 2025. <https://www.dustin.se/brands/apple-authorized-education-specialist/novusundersokning>

Både Internetstiftelsen och Sveriges Lärare har gjort liknande observationer: när lärare använder digitala läromedel på ett medvetet sätt blir undervisningen ofta bland annat mer interaktiv, tillgänglig, lustfylld och effektiv.^{24,25}

Lärarna vill, men saknar tid och stöd

Enligt Novus undersökning vill många lärare ha mer tid för vidareutbildning om digitaliseringens möjligheter, men upplever inte att de får det. En tredjedel av lärarna anser att arbetsgivarens stöd till fortbildning och kompetensutveckling för att använda digitala lärresurser är dåligt (32 procent). Samma andel tycker att stödet är bra.²⁶

Resultatet stämmer överens med vad andra undersökningar visat. När Sveriges Lärare frågade

sina medlemmar om de anser sig få ändamålsenlig utbildning i de digitala system och digitala verktyg som de förväntas använda svarade 43 procent nej.²⁷

Den snabba AI-utvecklingen och de möjligheter och de risker som följer av utvecklingen ökar angelägenhetsgraden för att undervisa om och med hjälp av denna teknik. Mer än hälften (57 procent) av barn i åldern 8–19 år använder AI-verktyg, enligt Svenskarna och Internet.²⁸ Här måste skolan följa med. En majoritet av grundskollärarna vill ha mer stöd i att använda AI, enligt Novus. De flesta vill ha mer tid för att testa och experimentera med AI-verktyg (64 procent) och över hälften efterfrågar utbildning om hur tekniken kan användas i undervisningen (54 procent).²⁹

24 Internetstiftelsen (2024), Barnen och internet 2024, <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/barnen-och-internet-2024/digital-kompetens-i-skolundervisningen/>

25 Sveriges Lärare (2024), Lärarledd digitalisering, <https://cdn.abicart.com/shop/ws21/49421/art45/211553645-dcbfa1-SVLT1234-Larar-ledd-digitalisering-SVLU014-240416.pdf>

26 Novus (2025), Lärares IT-kompetens. Resultatet bygger på en enkätundersökning bland 502 grundskolelärare i Sverige. Undersökningen genomfördes under perioden 19 mars–4 april 2025.

27 Sveriges Lärare (2024), Lärarledd digitalisering, <https://cdn.abicart.com/shop/ws21/49421/art45/211553645-dcbfa1-SVLT1234-Larar-ledd-digitalisering-SVLU014-240416.pdf>

28 Internetstiftelsen (2025), Svenskarna och Internet 2025, <https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2025/09/internetstiftelsen-svenskarna-och-internet-2025.pdf>

29 Novus (2025), Lärares IT-kompetens. Resultatet bygger på en enkätundersökning bland 502 grundskolelärare i Sverige. Undersökningen genomfördes under perioden 19 mars–4 april 2025.

TechSverige efterlyser:

- Ta fram en nationell strategi för digitaliseringen i skolan
- Behåll digital kompetens som ett tvärgående mål i läroplanen
- Initiera ett nationellt digitalt kompetenslyft för lärare

Rekommendation

Sveriges samlade digitala kompetens i morgon avgörs av vad skolan lär ut i dag. Det är inte konstigare än så. Och det är i grundskolan som alla får möjlighet att utveckla sina digitala färdigheter.

För att vända utvecklingen och säkerställa att skolan ger alla elever digital kompetens behövs ett nationellt krafttag. Det handlar om politiskt ledarskap, fokus på likvärdighet och skolans kompensatoriska uppdrag och inte minst insatser så att lärarna får löpande kompetensutveckling.

Ett konsekvent politiskt ledarskap

Debatten om "från skärm till pärm" och regeringens försiktighetslinje har fått många huvudmän att tveka, bromsa investeringar och pausa utvecklingsarbete. I en tid av besparingar riskerar detta att öka skillnaderna mellan elever och skolor.

Denna tvekan äventyrar regeringens eget mål om att höja befolkningens digitala kompetens och försvårar arbetet för att Sverige ska ligga i framkant internationellt. Samtidigt visar länder i både Europa och Asien en vilja att använda digitalisering och AI för att stärka skolan och rusta medborgarna med rätt färdigheter.

Riksdag och regering kan inte tala om att Sverige ska bli bäst i världen på digitalisering och samtidigt bortse från grundskolans nyckelroll. Digital kompetens är en del av skolans bildningsuppdrag och en förutsättning för framtidens innovation, lärande och arbetsliv.

Nästa internationella mätning av elevers digitala kompetens, ICILS, sker 2028 och PISA väntas mäta elevernas AI-litteracitet 2029. Det ger politiken fyra år att skapa stabila och långsiktiga förutsättningar för att rusta nästa generation.

TechSverige efterlyser:

- **Ta fram en nationell strategi för digitaliseringen i skolan:** Regeringen bör ta fram en långsiktig strategi för hur grundskolan ska förhålla sig till digitalisering och AI. Strategin ska ge en tydlig målbild för hur digitala verktyg, infrastruktur och läromedel ska användas för att stärka elevernas lärande. En nationell strategi skapar kontinuitet, minskar osäkerheten och ger skolor stabila förutsättningar för att utveckla undervisningen i takt med den tekniska utvecklingen.

Fokus på likvärdighet

Svenska elever får i dag olika möjligheter att utveckla digital kompetens. Skillnaderna mellan skolor och huvudmän är stora i utrustning, lärarstöd och hur digitala verktyg används. I vissa klassrum används tekniken för att skapa, utforska och förstå. I andra blir den mest administrativ eller uteblir helt. Därmed avgör skolplaceringen i praktiken vilka digitala och AI-relaterade färdigheter eleven får med sig till fortsatt utbildning och eller på arbetsmarknaden.

ICILS visar att fyra av tio elever i årskurs 8 inte når grundläggande nivå i dator- och informationskunnighet och att resultaten hänger nära ihop med socioekonomisk bakgrund. Elever med välutbildade vårdnadshavare och digitala resurser hemma presterar tydligt bättre. När skolan inte kompenserar för dessa skillnader blir digital kompetens ännu en form av ojämlikhet, något som riskerar att förstärkas med förslaget till ny läroplan, vilket både Sveriges elevkårer och Sveriges elevråd varnat för.³⁰

30 Sveriges Elevråd och Sveriges Elevkårer (2025), Elevrörelsens yttrande gällande betänkandet Kunskap för alla, <https://www.regeringen.se/contentassets/f4c612a0e165463e8a451224a10f65a5/sveriges-elevrad.pdf>

För att stärka likvärdigheten och säkra den framtida arbetskraften krävs ett samlat grepp om hur digital kompetens och AI-förståelse ska utvecklas. Alla elever ska få undervisning som ger dem verktyg att förstå, skapa och värdera digitalt innehåll.

TechSverige efterlyser:

- **Behåll digital kompetens som ett tvärgående mål i läroplanerna:** Digital kompetens är en tvärgående förmåga, vilket behöver återspeglas i kommande läroplaner och kursplaner. Det behövs tydliga och ämnes-specifika mål för digital kompetens, inklusive AI, informationssäkerhet och programmering som rustar elever för framtiden, vilket är ett alltmer digitalt samhälle och en framtida arbetsmarknad som förutsätter digital kompetens, inbegripet AI-kompetens.

Kontinuerlig kompetensutveckling för lärarna

Lärarens digitala kompetens är avgörande för elevernas digitala färdigheter. Möjligheterna till fortbildning varierar också kraftigt mellan skolor och huvudmän, vilket både Skolinspektionen och Skolverket pekar på. Vissa lärare får utvecklas i takt med tekniken, andra får inget stöd alls.^{31,32}

När lärarutbildningen och fortbildningen inte

möter behovet blir digitaliseringen beroende av enskilda eldsjälars i stället för att prägla hela undervisningen. För att ge alla elever likvärdiga möjligheter måste alla lärare garanteras rätt kunskap och färdigheter.

Digital kompetens förändras snabbt och kunskap blir snabbt föråldrad. Därför måste fortbildning vara en kontinuerlig del av läraryrket, förankrad i forskning, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande. Utan långsiktiga satsningar på lärarnas kompetensutveckling riskerar elevernas digitala färdigheter, och därmed Sveriges innovationsförmåga, att stanna i utvecklingen. På samma sätt är det avgörande att lärarutbildningen speglar AI-utvecklingen.

TechSverige efterlyser:

- **Initiera ett nationellt digitalt kompetenslyft för lärare:** Staten bör initiera ett återkommande nationellt kompetenslyft som säkerställer att alla lärare får fortbildning i digital kompetens och användning av AI i undervisningen. Ett sådant kompetenslyft ska ge lärare pedagogiska och tekniska färdigheter, med fokus på klassrumsnära arbetssätt och trygg, etisk och effektiv användning av digitala verktyg. *Inför även AI-litteracitet i lärarutbildningen.* Andra länder investerar redan i riktade AI-utbildningar för lärare. Sverige behöver göra detsamma.

31 Skolinspektionen (2022), Strategisk kompetensutveckling, <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2022/strategiskt-arbete-med-larares-kompetensutveckling/overgripande-rapport-strategisk-kompetensutveckling-slutversion.pdf>

32 Skolverket (2019), Digital kompetens i förskola, skola och vuxenutbildning, <https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d808/1553968256985/pdf4041.pdf>

Caseartiklar

I följande caseartiklar presenteras ett antal skolor och huvudmän som tillvaratar digitaliseringens möjligheter. Exempelen visar hur ett genomtänkt arbete med digitala verktyg och AI, från förvaltningsnivå till klassrum, kan stärka undervisningen och ge eleverna de digitala färdigheter som dagens samhälle och arbetsmarknad kräver.

Samtidigt visar casen också något annat: att skolor som arbetar systematiskt och långsiktigt med digital kompetens fortfarande är undantag snarare än regel. De goda exemplen synliggör därmed hur olika förutsättningarna är mellan skolor och huvudmän.

"Pandemin visade att vi hade gjort rätt"

Maarit Enbuske.

I Luleå kommun har ett tydligt politiskt ledarskap, uthållighet och en gemensam idé om lärande varit avgörande för skolans digitalisering. De strukturer och arbetssätt som förvaltningen byggt utvecklar undervisningen och ger eleverna de digitala färdigheter de behöver för framtiden. När pandemin kom fick kommunen sitt kvitto: övergången till distansundervisning gick smärtfritt.

Strategi med lärandet i centrum

När Luleå kommun 2017 antog en strategi för skolans digitalisering var målet tydligt: digitala verktyg skulle stärka lärandet och bidra till högre måluppfyllelse. För kommunens utbildningsdirektör Maarit Enbuske fanns det en sak som var viktigare än allt annat.

– Det fanns framför allt en tydlighet från politiken redan från början. Ingen tvekan om att det här behövde göras. Så här i efterhand är det tydligt hur viktigt det har varit, säger Maarit Enbuske.

Maarit Enbuske började som utbildningsdirektör samma år och fick i uppdrag att leda arbetet utifrån den nya strategin. Fokus låg på att bygga upp en stabil infrastruktur, tydliga rutiner och ett gemensamt arbetssätt för alla skolor i kommunen.

– Vi har inte digitaliserat för digitaliseringens skull. Grunden har hela tiden varit att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande, säger hon.

Från snabba lösningar till pilotprojekt

En tidig insikt på förvaltningen var att ta fram en realistisk plan. Tidigare hade det hänt att kommunen infört nya system alltför snabbt, vilket skapat frustration. Nu infördes i stället ett arbetssätt med pilotprojekt där nya idéer testades i utvalda verksamheter.

Det systematiska och uthålliga arbetet vann uppmärksamhet och belönades när Luleå kommun 2019 fick utmärkelsen Guldtrappan för sitt sätt att koppla det systematiska kvalitetsarbetet med de digitala utvecklingsfrågorna. Utmärkelsen speglade både ledarskapet och den struktur som förvaltningen etablerat: tydliga mål, testning i liten skala och noggrann uppföljning.

Bakom framgången fanns tre avgörande faktorer enligt Maarit Enbuske. Det handlade om ett starkt politiskt stöd. Därtill fanns det en gemensam idé om digitaliseringens syfte samt resurser för att genomföra den. Förvaltningen arbetade nära skolledare och lärare för att skapa förståelse för varför arbetet gjordes, inte bara hur.

Pandemin blev ett stresstest

När pandemin slog till vårvintern 2020 prövades det svenska systemet. Luleås skolor klarade övergången till distansundervisning utan avbrott. Maarit Enbuske är övertygad om att resultatet hade varit ett annat om förvaltningen inte i flera års tid jobbat systematiskt.

– Från en dag till en annan kunde vi ställa om. Klasser och scheman fanns redan i Teams och eleverna loggade bara in och fortsatte jobba. Det blev ett tydligt kvitto på att vi gjort rätt, säger hon.

De struktur som förvaltningen byggt upp gjorde att lärarna kunde fokusera på undervisningen, inte på tekniken. Det blev också tydligt hur viktigt det är att digital kompetens inte ses som ett projekt utan som en grundläggande del av skolans uppdrag.

Digital kompetens från tidig ålder

För Maarit Enbuske stod det tidigt klart att digital kompetens inte utvecklas av sig själv. Elever är visserligen ofta vana användare av appar och spel, men det betyder inte att de behärskar verktyg för lärande och problemlösning.

– Det lär man sig inte automatiskt. Det kräver träning i skolmiljön där digitala verktyg används som redskap för lärande. Jag tycker fortfarande att det är precis lika viktigt i dag, säger hon.

Förvaltningen har därför betonat att digitalisering handlar om pedagogik, inte plattformar. Den professionella utvecklingen för lärare och skolledare har varit central. Det handlar om att skapa trygghet i att använda tekniken på ett sätt som stärker undervisningen.

Från förskola till vuxenutbildning

Arbetet med att ge barnen digitala färdigheter börjar tidigt och utvecklas succesivt genom ut-

bildningen. I förskolan används digitala verktyg för skapande och källkritik. Barnen lär sig till exempel med hjälp av green screen att diskutera vad som är sant och inte i en bild.

På gymnasiet handlar det om mer avancerad teknik: vård- och omsorgsprogrammet ser över möjligheterna att använda VR-glasögon för att träna lyftteknik och inom kort kommer en ny svets-simulator börja användas.

Kommunen har dessutom utbildat personal i hur AI kan användas i undervisningen och hur man hanterar de nya frågor tekniken väcker. Luleå är en av ett trettiotal kommuner som deltar i samarbetet Svea-assistenten för att utveckla en AI-assistent som hjälper bland annat skolpersonal att snabbt hitta rätt information i lagar, förordningar och styrdokument.

Stärker kommunens attraktivitet

I Norrbotten råder stor brist på personal, men Luleå har fortsatt hög lärarbehörighet och ligger över rikssnittet sett till gymnasiebehörigheten. Förvaltningens satsning på struktur, kompetensutveckling och stöd har inte bara gynnat elever och lärare, utan också gjort Luleå till en mer attraktiv arbetsgivare.

– Många som flyttar hit från andra kommuner säger att vi har fantastiska verktyg och bra stöd. Det betyder mycket, särskilt nu när bristen på lärare är så stor, säger Maarit Enbuske.

"Hur ska eleverna få digitala färdigheter om inte i skolan?"

Belmina Omerhodzic.

På Stenkulaskolan i Malmö är elevernas digitala kompetens ett självklart mål för undervisningen. Med en genomarbetad IKT-plan, ett kollegialt arbetssätt och ett tydligt fokus på likvärdighet arbetar lärarna för att ge eleverna de färdigheter de behöver i en digital framtid.

En gemensam riktning för skolan

När Belmina Omerhodzic blev förstelärare med ansvar för IKT för sex år sedan befann sig Stenkulaskolan i början av sin digitala resa. Digitala verktyg hade delats ut, men utan någon tydlig plan för hur de skulle användas pedagogiskt.

– Jag minns att digitala verktyg bara användes som en skrivmaskin. Först när vi började förstå hur tekniken faktiskt kan stödja elevernas lärande hände det något.

Stenkulaskolan ligger mellan Rosengård och centrala Malmö. Här finns elever med vitt skilda bakgrunder och behov och för Belmina Omerhodzic blev det snabbt tydligt att digitala verktyg, om de används på ett genomtänkt sätt, kunde göra skillnad.

Under förstelärargruppens ledning togs en IKT-plan fram. Planen, som i dag är inne på sin tredje version, omfattar eleverna från förskoleklass till årskurs nio och bygger på gemensamma checklistor för vad elever ska kunna och vad lärare behöver behärska.

– Vi ville skapa en gemensam grund att stå på. Tidigare gjorde alla olika; vissa använde många appar, andra inga alls. Nu har vi en tydlig riktning och något att luta oss mot. Planen är ett levande dokument.

Strukturer som ger likvärdighet

För Belmina Omerhodzic handlar IKT-planen om att göra digitaliseringen likvärdig, både för eleverna och lärarna. Nya lärare på skolan får en introduktion och ska inom tre månader klara vissa moment i planen. Alla ska ha samma grundkompetens i de verktyg skolan använder.

– Det är viktigt för elevernas skull. Alla barn i Sverige ska ha samma möjligheter, oavsett vilken bakgrund de har. Då måste skolan ge dem digitala färdigheter. Det handlar inte bara om att visa att verktygen finns utan hur man använder dem.

För eleverna handlar digital kompetens om att förstå hur teknik kan stödja lärandet, nästan som studieteknik. Källkritik är centralt, särskilt i en tid när AI snabbt förändrar hur information skapas och sprids.

– Vi behöver lära eleverna när och hur de kan använda den nya tekniken. Och att förstå att AI bygger på information från stora sökmotorer, som också har sina vinklar.

AI blir en naturlig del av undervisningen

Just nu arbetar Stenkulaskolan med att integrera AI i sin IKT-plan. Arbetet utgår från *AI in Education Scale* som är en forskningsbaserad modell med fem nivåer; från att inte använda AI alls till att elever själva interagerar med tekniken.

AI ska vara ett verktyg, inte ett hot. Det är som med miniräknaren. Man behöver förstå när den är ett stöd och när den inte är det.

Belmina Omerhodzic vill se en skola där digitala och traditionella arbetssätt kompletterar varandra. Eleverna älskar att arbeta digitalt, berättar hon, men även böcker och manuellt skrivande har en självklar plats.

– Det ena utesluter inte det andra. Många diskussioner handlar om att elever måste läsa mer, och det ska de. Men varför skulle ett barn med dyslexi inte få använda talsyntes? Digitala verktyg ska stötta, inte ersätta.

Kollegialt lärande och tekniskt stöd

En viktig förutsättning för att lärarna ska kunna dra nytta av digitaliseringen är att de får stöd i det tekniska. Skolan har en IKT-pedagog som hanterar surfplattor, nätverk och andra praktiska frågor.

– Det gör stort skillnad att slippa tekniskt strul. Då kan vi fokusera på undervisningen.

Samtidigt byggs digital kompetens upp systematiskt hos både personal och elever. I förskoleklass handlar det om kreativitet och källkritiska samtal på ett lekfullt sätt. På högstadiet

används mer avancerade funktioner och arbetssätt.

Stenkulaskolans sätt att arbeta har väckt intresse hos både svenska och internationella besökare. Om hon fick önska sig något så är det mer samarbete mellan skolor.

– Det finns många lärare som ligger långt fram i sitt digitala arbete, men vi har ingen gemensam mötesplats där vi enkelt kan dela erfarenheter och lärdomar. Det hade jag verkligen önskat.

Framtiden kräver digital kompetens

De senaste årens debatt om de digitala verktygens roll i skolan tycker Belmina Omerhodzic är olycklig. Om skolan ska fokusera mindre på digitala färdigheter riskerar Sverige att backa.

– Framtiden ser annorlunda ut än den värld som vi som är äldre gick ut i efter skolan. Eleverna kommer möta jobb som inte ens finns i dag. Om vi inte ger dem digital kompetens, vad förbereder vi dem då för? Och var ska eleverna få dessa färdigheter om inte i skolan?

Trots den bitvis tuffa debatten upplever hon att de flesta förstår när hon förklarar hur digitala verktyg faktiskt hjälper elever att lyckas.

– Jag brukar ge konkreta exempel från klassrummet: en elev som får rätt digitalt stöd klarar uppgiften, en annan gör den utan stöd. Tillgången till digitala hjälpmedel gör att båda kan lyckas och ger dem samtidigt färdigheter att använda verktygen. När man förklarar det, då brukar förståelsen komma.

"Digital kompetens är vår tids läsning, skrivning och räkning"

Andreas Hallström.

Trots att unga i Sverige växer upp i en digital värld saknar många grundläggande digitala färdigheter. För Andreas Hallström, rektor i Haninge, är det en väckarklocka. Han anser att skolan måste ta ett större ansvar och skulle gärna se att det öronmärks undervisningstid för att ge eleverna grundläggande digitala färdigheter.

Digital vana och kompetens är olika saker

Andreas Hallström har arbetat som skolledare i många år. När han blev rektor på Ribbybergsskolan i Haninge 2023 efter ett par år i näringslivet såg han att många elever som gick i både trean och fyran hade svårt med grundläggande digitala moment. Det handlade till exempel om att skriva på ett tangentbord, att skriva in en webbadress eller att hantera enkla digitala verktyg. För Andreas Hallström var det en varningssignal.

– Det finns numera en utbredd föreställning om att unga är digitalt kompetenta bara för att de använder TikTok och Snapchat. Men det är en myt. Digitala färdigheter kräver undervisning och uppstår inte spontant ur tomma intet.

Systemen ska jobba för skolan

Under de senaste åren har Ribbybergsskolan fått en nystart i synen på vad digitaliseringen kan innebära. Andreas Hallströms erfarenheter av hur näringslivet använder digitala lösningar för att effektivisera och förbättra verksamheten kommer nu till användning i skolans värld.

En grundläggande förutsättning för att skolan ska lyckas enligt honom är att det finns en tydlig struktur på plats: fungerande utrustning, stabila nätverk och tydliga rutiner.

– Systemen ska jobba för oss, inte tvärtom. Om en lärare måste sitta och krångla med inloggningar eller trasiga datorer kommer de inte att använda tekniken.

På många skolor används digitala verktyg för att tidigare upptäcka elever som är i behov av mer undervisning eller andra insatser. Ju tidigare stöd sätts in, desto bättre chans att eleven inte halkar efter de andra i klassen. På Ribbybergsskolan var inte problemet att verktygen saknades utan att de inte användes.

– Det fanns system för att screena barnens läsförmåga och matematikfärdigheter, men ingen använde dem. Jag såg stora möjligheter med ett mer datadrivet arbetssätt. Så snart vi fick till en systematik fick vi en ny överblick av var barnen befann sig i sitt lärande och var vi behövde stärka undervisningen.

“Digital kompetens behöver öronmärkt undervisningstid”

Även i arbetet med att komma tillrätta med elevernas bristande digitala färdigheter har svaret varit struktur. Andreas Hallström menar att digital kompetens måste ses som en basfärdighet, på samma sätt som läsning och matematik. Han upplever att skolan rör sig i rätt riktning, men att ansvaret för att lära eleverna digital kompetens inte kan ligga på enskilda skolor eller enskilda lärare.

När Andreas Hallström själv gick i grundskolan för 30 år sedan fanns datakunskap på schemat. Eleverna fick lära sig skriva, skapa dokument och formatera texter och förstå hur datorer fungerade.

– Det var självklart då, men försvann när skolan skulle spara in på lokaler. I dag finns ingen som har det uppdraget. Det är oerhört olyckligt i vår tid som är betydligt mer digitaliserad än när jag gick i skolan på 1990-talet. Jag tror att vi behö-

ver lägga mer tid på att lära eleverna att använda sina digitala enheter som arbetsverktyg. Det skulle underlätta lärandet i andra ämnen.

En fråga om likvärdighet

Efter att ha arbetat i skolans värld i många år konstaterar Andreas Hallström att skillnaderna mellan skolor är stora; sett till tillgången till teknik, hur digitala verktyg och AI används och inte minst vilka digitala färdigheter eleverna får med sig.

Skolledaren bär ett stort ansvar för att identifiera vad som behöver göras på skolan och för att det finns en långsiktig plan för hur digitala verktyg ska användas, både för att stärka elevernas digitala färdigheter och för att utveckla ett individuellt lärande.

Samtidigt kan rektorn inte göra allt. För att värna likvärdigheten behövs också ett nationellt ledarskap. Andreas Hallström vill till exempel se en nationell plan för elevernas digitala kompetens. Det skulle ge såväl huvudmännen som skolorna tydligare vägledning.

– Digital kompetens är vår tids läsning, skrivning och räkning och får inte bli ännu en dimension av ojämlikhet. Alla barn ska få lära sig att förstå, värdera och skapa digitalt innehåll. Det är skolans kompensatoriska uppdrag.

"Lärare ska tryggt kunna välja de verktyg som skapar mest nytta i stunden"

Elin Johansson och Christian Borgert.

I Karlstad kommuns grundskolor är läraren viktig i den digitala utvecklingen. Undervisningens behov kommer först och det är lärarens professionella omdöme som avgör när digitala verktyg skapar värde. Förvaltningens uppgift är att bygga en struktur som ger tydlig styrning, likvärdiga förutsättningar och kontinuerligt stöd till lärarna.

Lärarnas behov når hela vägen upp

Karlstad kommun har under flera år byggt en stabil styrkedja för digital utveckling. Arbetet är förankrat på högsta politisk nivå genom strategin "Smarta hållbara Karlstad" som slår fast att digitalisering ska vara ett stöd för verksamheten och inte ett separat projekt vid sidan av.

Den koncerngemensamma organisationen består av en funktionsledningsgrupp, ett digitaliseringsråd och en särskild styrgrupp för AI och datahantering. Modellen gör att idéer kan tas omhand och risker kan hanteras i tid.

– Utvecklingen behöver drivas av de som är allra närmast barn och elever som vet vilka behov som finns i klassrummet. Vår roll är att ge inspiration, stöd och den styrning som behövs när det gäller exempelvis juridik och säkerhet, säger Elin Johansson, chef för kommunikation och digitalisering på barn- och ungdomsförvaltningen.

Digital utveckling med stöd i ledning

När riktningen är förankrad i hela organisationen skapas stabilitet. Det är en förklaring till att Karlstad kunnat hålla i sitt arbete även under perioder när den nationella debatten har svängt.

– Det finns alltid något att hålla sig i. Det gör att vi kan vara uthålliga och hålla riktningen över tid, säger Elin Johansson.

Likvärdig digital grund

Karlstad kommuns digitaliseringsarbete utgår från likvärdighet. Oavsett skola ska elever och personal ha samma grundförutsättningar: stabila nätverk, fungerande enheter och verktyg som är informationssäkerhetsklassade och anpassade till undervisningens behov.

– Det ska inte spela någon roll vilken skola man går på. Tillgången till digitala verktyg är en grundförutsättning för våra verksamheter, säger Christian Borgert, IT-strateg i kommunen.

När den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet upphörde 2022 såg kommunen ett behov av att påbörja ett arbete för att fram egna riktlinjer för att skapa trygghet och förutsägbarhet.

– Vi vill att lärare tryggt ska kunna välja de verktyg, vare sig analoga eller digitala, som skapar mest nytta i stunden. Samtidigt behöver vi säkerställa likvärdigheten så att alla skolor ger alla barn samma förutsättningar, säger Christian Borgert.

Digital kompetens börjar hos lärarna

För att stärka lärarnas möjlighet att göra professionella digitala val arbetar kommunen systematiskt med kompetensutveckling. Från centralt håll erbjuds utbildningar, handledning och pedagogisk expertis och den kommunala DigKomp-akademien gör det möjligt för lärare att kontinuerligt utveckla sin kompetens.

Kommunen erbjuder också en 1–16-plan med tydliga mål för vilka digitala färdigheter eleverna ska utveckla. Den ger en gemensam grund.

– Läraren ska vara motorn, men kan inte förväntas göra allt på egen hand. Vår uppgift på förvaltningen är att se till att de får kontinuerlig kompetensutveckling, stöd i sina val och tydlighet i förväntningarna, säger Elin Johansson.

AI används där det gör verklig nytta

När AI slog igenom bredd kunde Karlstad kommun snabbt agera tack vare sin etablerade digitala struktur. Kommunen tog tidigt fram AI-riktlinjer med särskilda anvisningar för skolan. Principen är tydlig: AI kan användas där det skapar nytta och där riskerna är hanterade, med ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt och i enlighet med försiktighetsprincipen.

Två områden pekas ut som särskilt lovande: administration och dokumentation. Där pågår ett kommunövergripande arbete med bland annat AI-stödd transkribering.

Dessutom erbjuds öppna lärpas, så kallade AI-stugor, där medarbetare kan prova AI-verktyg på ett tryggt sätt. Kommunen har även testat AI-tjänster anpassade för skolan.

– För att kunna prata om möjligheter måste riskerna vara hanterade, säger Christian Borgert.

Nyckeln till framgång är att alla drar åt samma håll

Karlstad kommun tilldelades 2021 utmärkelsen Guldtrappan för sin digitala skolutveckling. Juryn lyfte fram kommunens förmåga att koppla digitalisering till övergripande mål och att samla hela organisationen, från kommunfullmäktige till lärare, bakom målsättningen.

I dag deltar Karlstad aktivt i SKR:s nationella arbete med att ta fram stöd för skolhuvudmän. Kommunens bidrag bygger på en förmåga att omsätta styrning i praktisk vardag, och på en konsekvent hållning: utvecklingen ska utgå från undervisningen.

– Eldsjälar är viktiga, men långsiktig framgång handlar om att skapa strukturer för människor att arbeta tillsammans. Där har tydlig styrning och en organisation som håller ihop frågorna en viktig roll att spela, säger Christian Borgert.

Elin Johansson håller med.

–Det kan ibland gå långsamt när allt ska förankras i en stor organisation, men när processen är klar ger den stabilitet.

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för alla företag inom techsektorn. Vårt uppdrag är att tillsammans med medlemmarna skapa bästa möjliga förutsättningar för en konkurrenskraftig svensk techbransch som driver innovation och utveckling i hela samhället. TechSverige samlar cirka 1 400 företag som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige. Bland dessa återfinns allt från startups till stora multinationella bolag.

TechSveriges medlemmar är också medlemmar i Svenskt Näringsliv.

Besök oss gärna på techsverige.se